

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE

REVIJA ZBORNICE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZE STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER,
BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

SLOVENIAN NURSING REVIEW

JOURNAL OF THE NURSES AND MIDWIVES ASSOCIATION OF SLOVENIA

Leto / Year 2019 Letnik / Volume 53

KAZALO / CONTENTS

Glavna in odgovorna urednica / *Editor in Chief and Managing Editor*

doc. dr. Mateja Lorber, viš. med. ses., univ. dipl. org.

Urednik, izvršni urednik / *Editor, Executive Editor*

doc. dr. Mirko Prosen, dipl. zn., univ. dipl. org.

Urednica, spletna urednica / *Editor, Web Editor*

Martina Kocbek Gajšt, univ. dipl. bibl., mag. menedž. vseživ. izobr.

Uredniški odbor / *Editorial Board*

doc. dr. Branko Bregar, prof. dr. Nada Gosić, doc. dr. Sonja Kalauz, izr. prof. dr. Vladimír Kališ,
doc. dr. Igor Karnjuš, asist. Petra Klanjšek, mag. Klavdija Kobal Straus, Martina Kocbek Gajšt,
doc. dr. Andreja Kvas, doc. dr. Sabina Ličen, doc. dr. Mateja Lorber, izr. prof. dr. Miha Lučovnik,
doc. dr. Ana Polona Mivšek (št. 1), izr. prof. dr. Fiona Murphy, dr. Alvisa Palese, viš. pred. Petra Petročnik,
doc. dr. Mirko Prosen, prof. dr. Árún K. Sigurdardottir, red. prof. dr. Brigita Skela-Savič,
viš. pred. mag. Tamara Štemberger Kolnik, prof. dr. Debbie Tolson, doc. dr. Dominika Vrbnjak

Lektorica za slovenščino / *Reader for Slovenian*

Simona Jeretina

Lektorici za angleščino / *Readers for English*

lekt. mag. Nina Bostič Bishop, lekt. dr. Martina Paradiž (št. 2–4)

Ustanovitelj in izdajatelj / *Founded and published by*

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije / *The Nurses and Midwives Association of Slovenia*

Tisk in prelom / *Designed and printed by*

Tiskarna Radovljica

UVODNIK / LEADING ARTICLE

The need for understanding Potreba po razumevanju <i>Elisabeth Lindahl</i>	4
Utrinek časa ob stoletnici poklica medicinske sestre na Slovenskem A hundred years of the nursing profession in Slovenia <i>Monika Ažman</i>	100
Acceptance and perceptions of old age and aging Sprejemanje starosti in staranja ter odnos do njiju <i>Mateja Lorber</i>	188
Dokument Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege: nastanek, odzivi in izzivi Document Professional competencies and activities of practitioners in nursing care: development, responses and challenges <i>Monika Ažman</i>	264

IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK / ORIGINAL SCIENTIFIC ARTICLE

Understanding and applying the matrix on the four levels of competences and categories of the nursing care providers: a descriptive research Razumevanje in umeščanje matrike štirih ravni kompetenc in kategorij izvajalcev v zagotavljanje zdravstvene nege: opisna raziskava <i>Brigita Skela-Savič, Sanela Pivač, Vesna Čuk, Branko Gabrovec</i>	8
The Heyman Survey of nursing employees' attitudes towards mechanical restraints in Slovenia Heymanova lestvica odnosa zaposlenih v zdravstveni negi do posebnih varovalnih ukrepov v Sloveniji <i>Branko Bregar, Brigita Skela-Savič, Karmen Kajdiž, Blanka Kores</i>	18
Attitudes towards spirituality and spiritual care among nursing employees in hospitals Stališča do duhovnosti in duhovne oskrbe med zaposlenimi v zdravstveni negi v bolnišnicah <i>Tanja Montanič Starc, Igor Karnjuš, Katarina Babnik</i>	31
Zdravstvena pismenost in sladkorna bolezen: študija primera na skupini pacientov v specialistični ambulanti za zdravljenje sladkorne bolezni Health literacy and diabetes: a case study on a group of patients in specialist outpatient clinic for diabetes <i>Ines Skok, Tamara Štemberger Kolnik, Katarina Babnik</i>	49
Prevalence and characteristics of tobacco and cannabis co-use in 15-year-old students in Slovenia Razširjenost in značilnosti souporabe tobaka in konoplje med 15-letnimi dijaki v Sloveniji <i>Helena Koprivnikar, Tina Zupanič, Andreja Drev, Helena Jeriček Klanšček</i>	104
Zadovoljstvo državljanov Republike Slovenije z zdravstvenimi storitvami v Sloveniji Satisfaction of the citizens of the Republic of Slovenia with healthcare services <i>Barbara Zupanc Terglav, Špela Selak, Mitja Vrdelja, Miha Boris Kaučič, Branko Gabrovec</i>	112

Zdravljenje dojenčkov s kisikom v domačem okolju in izkušnje njihovih staršev Home oxygen therapy in infants and the experiences of their parents <i>Marija Korelc, Jožica Ramšak Pajk</i>	119
Razlike med ocenjevanjem in samoocenjevanjem kliničnega usposabljanja s strani kliničnih mentorjev in študentov Fakultete za zdravstvo Angele Boškin Differences between the evaluation of clinical training by clinical mentors and self-evaluation by the students of the Angela Boškin Faculty of Health Care <i>Sedina Kalender Smajlovič, Marta Smodiš</i>	128
Vloga prve skrbstvene sestre Angele Boškin pri profesionalizaciji slovenske zdravstvene nege: zgodovinska raziskava življenjepisa (1912-1944) The role of the first 'social care nurse' Angela Boškin in the professionalization of Slovenian nursing care: historical biographical research (1912-1944) <i>Brigita Skela-Savič</i>	137
The impact of delivery mode on the risk of neonatal intracranial haemorrhage: a prospective population-based cohort study Vpliv načina poroda na tveganje za intrakranialne krvavitve pri novorojenčku: prospektivna populacijska kohortna raziskava <i>Nika Buh, Miha Lučovnik</i>	194
Rojstvo nedonošenega otroka in podpora zdravstvenih delavcev z vidika mater: deskriptivna fenomenološka raziskava The birth of a premature infant and the support of health care professionals as experienced by the mothers: a descriptive phenomenological study <i>Nika Černe Kržišnik, Mirko Prosen</i>	200
Factors affecting dental services accessibility: a qualitative study Dejavniki dostopnosti zobozdravstvenih storitev: kvalitativna analiza <i>Miran Forjanič, Valerij Dermol, Valentina Prevolnik Rupel</i>	269
Sex life during pregnancy: survey among women Spolno življenje v nosečnosti: anketa med ženskami <i>Tamara Košec, Anita Jug Došler, Mateja Kusterle, Ana Polona Mivšek</i>	280
Vpliv porodnih praks na porodno izkušnjo v institucionalni oskrbi: sekundarna analiza kvalitativnih podatkov The impact of childbirth practices in institutionalised care on childbirth experience: qualitative secondary analysis <i>Mirko Prosen</i>	288
Odnos diplomiranih medicinskih sester, zaposlenih v zdravstveni dejavnosti na primarni in terciarni ravni, do raziskovanja v zdravstveni negi Attitudes of registered nurses employed in primary and tertiary health care towards research in nursing <i>Filip Krajnc, Saša Kadivec</i>	300
Perspektiva študentov zdravstvene nege do istospolno usmerjenih: opisna raziskava The attitudes of nursing students towards homosexuals: a descriptive research <i>Danijela Šavli, Sabina Ličen</i>	309

PREGLEDNI ZNANSTVENI ČLANEK / REVIEW ARTICLE

Vloga medicinske sestre z naprednimi znanji pri zdravstveni obravnavi mladostnikov s samopoškodovalnim vedenjem brez samomorilnega namena: pregled literature The advanced nurse practitioner's role in health care of adolescents with non-suicidal self-injury behavior: literature review <i>Tilen Tej Krnel</i>	57
Samoobvladovanje kronične bolečine: strategija stimulacije Self-regulation of chronic pain: stimulation strategy <i>Urška Nemec, Majda Pajnkihar, Sonja Šostar Turk, Petra Klanjšek, Anja Košič</i>	70
Etične dileme pri izvajanju zdravstvene nege v enoti intenzivne terapije: pregled literature Ethical dilemmas in the implementation of nursing care in intensive care unit: literature review <i>Sedina Kalender Smajlovič</i>	157
Vpliv terapije z lutko na življenje oseb, obolelih za demenco: sistematični pregled Impact of doll therapy on life of people living with dementia: a systematic literature review <i>Nataša Mlinar Reljič, Zvonka Fekonja, Jasna Mulej, Sergej Kmetec, Majda Pajnkihar</i>	211
Pogostnost sindroma bolnih stavb v bolnišnicah v povezavi z okoljskimi dejavniki: sistematični pregled literature Prevalence of the sick building syndrome in hospitals in relation to environmental factors: a systematic literature review <i>Sedina Kalender Smajlovič, Mateja Dovjak, Andreja Kukec</i>	221
Duhovnost v zdravstveni negi v Sloveniji: pregled literature Spiritual care in nursing in Slovenia: literature review <i>Klelija Štrančar, Andreja Mihelič Zajec</i>	232
Errata: 53(1), p. 10	169